

Kunnskapsstatus og -behov ved bekjempelse av lakselus – Gardermoen 10.12.2008

Per Gunnar Kvenseth – Villa Miljølaks AS

www.villaorganic.com

6392 Vikebukta

71188330 - 90597310

***Bruk av leppefisk – Erfaringer, utfordringer, kunnskapsstatus og – behov.
Internasjonalt samarbeid.***

Sammendrag;

Brukt på rett måte vil leppefisk være en viktig, ja kanskje avgjørende faktor for å holde lakselus under kontroll ved oppdrett av laksefisk i nøter i sjøen. Dette er vist gjentatte ganger, både ved oppdrett av små laks -> 2 kg og ved produksjon av høstingsklar laks, 4-6 kg. Villa Miljølaks AS har gjennom gjentatte forsøk i sin FoU-konsesjon utviklet kompetanse og kunnskap parallelt med at næringen og teknologien har utviklet seg. Spesielt utfordrende har det vært å utvikle løsninger med bruk av leppefisk i store nøter (120 – 160 m ringer). En annen utfordring er bruk av leppefisk i økologisk oppdrett der nøtene ikke er impregnert med kobber. Leppefisken foretrekker å beite forskjellige organismer som vokser på notveggen, fremfor å beite lus. Ekstra fokus på renhold tvinger leppefisken til å beite lus! Tilgang på leppefisk av riktig art, størrelse og kvalitet er en utfordring. Villa har derfor videreført et FoU-prosjekt ved Havforskningsinstituttet for oppdrett av berggylte. Prosjektet støttes av Norges Forskningsråd for perioden 2007 – 2009. Oppdrettsberggylte har blitt testet som lusebeiter på laks i kar med suksess. Prosjektet har produsert beiteklar berggylte som er satt ut sammen med forsøksfisken hos Villa Miljølaks AS på Vestnes i 2008. Det arbeides med å kommersialisere resultatene. En utfyllende status angående fangst og bruk av leppefisk/rensefisk ble gitt i Norsk Fiskeoppdrett sitt spesialnummer 12A-2003. Et prosjekt finansiert av Fiskeri- og Havbruksnæringens Forskningsfond.

Bruk av leppefisk i Norge

Dokumentert effekt opp til Lofoten, 5 – 20 C

Kan potensielt brukes på 80% av konsesjonene i Norge

Bare deler av potensialet er oppdaget

Bare en liten del av potensialet er i bruk

Leppefisk - utfordringer

Tilgang på leppefisk til riktig tid og størrelse fra villfangst, lagring eller **oppdrett**. ("totalbehov i Norge ved smoltutsett 2008 ca. 10 mill. leppefisk)

Luseforskriften (0,5 voksen hunn eller > 3 bevegelig/laks) og regionale avlusinger (0,1 – 0,3/laks) angir så lave luse-verdier at det må avluses med medisiner/kjemikalier likevel

Tap av leppefisk (dødelighet) – antallskontroll - bakteriesykdommer hos oppdrettsberggylte (vaksine?). Leppefiskvelferd !

Småmaskede nøter for å holde leppefisken på plass samt renhold av nøter (øko !!)

Opplæring i bruk av leppefisk

Stormærder – effektivitet, dødelighet

Vinter/tidlig vår - effektivitet

Leppefisk – Internasjonalt samarbeid

Interesse fra andre lakseproduserende land med resistensproblemer;

Chile, Irland, UK

Konkret samarbeid med Chile gjennom Villa Miljølaks AS

FoU angående leting etter lokal leppefisk, fange disse, teste de som lusebeitere i kar og nøter, kartlegge biologi og evt. produsere beiteklar lokal leppefisk.

Flere gjensidige besøkt gjennomført og planlagt

Leppefisk - Kunnskapsstaus

Kunnskap om fangst eksisterer

Kunnskap om bruk eksisterer

Implementering i drift – kunnskap eksisterer - utfordrende

Kunnskap om klekking og oppdrett *eksisterer (berggylte) – under utvikling. Oppskalering – kommersialisering – under planlegging - mangler finansiering*

Dødelighet, svinn og sykdommer – mangelfull kunnskap

Leppefisk - Kunnskapsbehov

Kommersielt oppdrett (berggylte)

Protokoller om hele livssyklus

Sykdoms-status og - håndtering (bakteriesykdommer) – fangst og oppdrett

Vibriose, atypisk furunkulose

Bestand og beskatning – oppfølging

Mangler finansiering

Fangst, håndtering og transport

Bør bli bedre

Bruk i stormærd – effektivitet og antallskontroll

Bør bli bedre

Takk – til tålmodig finansiering av forskningen på leppefisk;

Norges Forskningsråd

Innovasjon Norge

Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond

Takk – til samarbeidsparter på en rekke leppefiskprosjekt;

Fiskeridirektoratet

Universitetet i Bergen

Havforskningsinstituttet

Høyskolen i Sogndal

Høyskolen i Ålesund

For Villa Miljølaks AS

Per Gunnar Kvenseth

Vikebukt 11.desember 2008 – i strålend solskinn over snødekte Romsdals/Sunnmørs - Alper